GEMEENTE ENSCHEDE

Voorstel Gemeenteraad A

Onderwerp	Nota Kansrijk Enschede 2023-2033		
Portefeuillehouder	HJ Vedder		
Organisatieonderdeel	Cluster Advies	Aangeboden aan Raad	1 juni 2023
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2300044462

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. De bijgevoegde nota Kansrijk Enschede 2023-2033 vast te stellen en daarmee de ambitie uit te spreken uit de lijsten van de top 5 van slechtst scorende gemeenten te komen.

2. De uitwerking van het 10 jarenplan onderdeel te laten zijn van de integrale afweging bij de Zomernota 2023 en verder.

Inleiding en voorgeschiedenis

In juni 2019 riep de Enschedese gemeenteraad op om een strategie op het thema kansengelijkheid te ontwikkelen. De ambitie is daarbij uitgesproken om een trendbreuk te realiseren. Dit resulteerde in de vaststelling in december 2020 van de nota “Kansrijk Enschede – Enschedese strategie kansengelijkheid voor ieder kind 2020 – 2024”. Bij de vaststelling destijds is ook een motie aangenomen met de oproep om de nota uit te werken voor de komende 10 jaar.

Vervolgens is in november 2022 een thema-avond kansengelijkheid met raadsleden, professionals en ervaringsdeskundigen georganiseerd. In februari 2023 zijn via de discussienota Kansrijk Enschede de uitgangspunten en kansen besproken.

Op dit moment is via de LEA de pijler onderwijs een pakket van maatregelen afgesproken die een bijdrage moeten leveren aan het vergroten van kansengelijkheid. Hiermee is de eerste van de drie fasen vooreerst afgerond. In het najaar 2023 en voorjaar 2024 worden de vernieuwde bijdragen op het gebied van gezondheid en inkomen verwacht met een pakket van maatregelen die een bijdrage leveren aan het vergroten van kansengelijkheid. De verwachting is dat in het najaar van 2024 het gehele speelveld op alle drie terreinen in samenhang is gebracht.

Die tijd kan ingezet worden om samen met de raad de thema’s op deze beleidsvelden te verkennen en te leren van andere gemeenten. Kansengelijkheid is immers een optelsom van omstandigheden waarin kinderen opgroeien. Het beperkt zich niet tot enkele thema’s of beleidsvelden. Wie in de eerste levensjaren gezond in een veilige- en groene omgeving mag opgroeien met liefdevolle ouders met voldoende inkomen, staat al met 5-0 voor ten opzichte van kinderen waar dit niet (altijd) aan de orde is.

Er is gekozen voor een traject van het leggen van (extra) verbindingen, zowel intern als extern. Niet alleen vanaf de start met medewerkers onderling, ook met de leden van de gemeenteraad en de Bewoners Adviescommissie (BAS).

De opbrengst van die contacten zijn de basis van de discussienota Kansrijk Enschede 2023-2033. Deze nota is door de leden van de raadscommissie in februari 2023 besproken. De inhoud van de discussienota is omarmt door een groot deel van de commissie en gaf voor het College aanleiding om verder te gaan op de ingeslagen weg. Afgesproken is het definitieve plan Kansrijk Enschede 2023-2033 in juni 2023 aan de gemeenteraad voorgelegd wordt.

Met de leden van de kamer EWIO is besproken om aan de hand van het leidend principe ‘ongelijk investeren voor gelijkere kansen’ te gaan investeren. Daarnaast zijn er vier uitgangspunten geformuleerd om gericht te investeren, (financiële) continuïteit te bieden, in te zetten op het versterken van de basisvaardigheden en

ouderbetrokkenheid en zowel fysiek (als voorziening) als in woord en handelen in nabijheid bij de inwoner te zijn. Ook zijn de kansen besproken die op korte termijn ingezet kunnen worden.

De input van deze raadcommissie, de samenwerking met de procesregisseurs, de gesprekken op de thema-avond Kansengelijkheid en de afspraken met het onderwijsveld (Lokale Educatieve Agenda 2023-2026) leiden tot deze nota Kansrijk Enschede 2023-2033. De strategische visie van 2020 blijft ongewijzigd, net als het ambitieniveau om een trendbreuk te realiseren op het gebied van kansengelijkheid. Met daarbij het besef dat een trendbreuk komt niet tot stand door één beleidsdocument of een serie keuzes, het is een voortdurende opgave de komende generaties lang!

Publieksvriendelijke samenvatting

Het college en de gemeenteraad wil dat ieder kind de kans heeft om zijn gaven en talenten tot bloei te laten komen. Deze opdracht sluit naadloos aan bij het coalitieakkoord ‘Samen trots op Enschede’ waar Kansengelijkheid een hoofdrol in heeft. In december 2020 heeft de gemeenteraad gevraagd om de Enschedese strategie kansengelijkheid nader uit te werken in een 10-jaren plan. Dit is een nadere aanzet voor een samenhangend beleid op het terrein van onderwijs, gezondheid en inkomen. De nota Kansrijk Enschede 2023-2033 is een nadere uitwerking van de discussie notitie die in februari 2023 in de stedelijke commissie is behandeld. In deze commissie zijn de 13 activiteiten besproken die een bijdrage kunnen leveren aan het vergroten van kansengelijkheid. Om deze te kunnen uitvoeren is extra geld nodig.

Ieder kind met dezelfde talenten moet evenveel kans maken op de ontwikkeling van die talenten. Om alle kinderen een goede startpositie te geven moet er ongelijk geïnvesteerd worden. De keuze is om gericht te investeren op die plekken waar het meeste effect en impact te maken is.
De nota Kansrijk Enschede 2023-2033 richt zich op de leeftijd vanaf -9 maanden tot 27 jaar. Het is belangrijk om in een vroeg stadium te investeren in een goede start. Er ligt een extra focus op de verbetering van de omstandigheden in de eerste 5 levensjaren, de eerste 2000 dagen van het (ongeboren) kind Dit draagt bij in het vergroten van de ontwikkelkansen en het voorkomen van vaak complexere (en duurdere) hulpvragen. Een goed begin is het halve werk”, staat in Kansrijk Enschede 2023-2033, voor de kinderen van nu en voor de komende generaties.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven
Kansengelijkheid is één van de drie hoofdthema’s binnen de strategische opgave Inclusief Enschede. In deze nota zijn naast de bestaande activiteiten, ook nieuwe kansen opgenomen die de kansengelijkheid kunnen vergroten.

Argumenten

1.1. De nota Kansrijk Enschede 2023-2033 is een nadere uitwerking van de Enschedese strategie kansengelijkheid voor ieder kind 2020-2024.

Bij de vaststelling van de Enschedese strategie kansengelijkheid op 15 december 2020 is via motie 6 verzocht om een uitwerking voor de komende 10 jaar. De nota Kansrijk Enschede 2023-2033 is een eerste aanzet voor een samenhangend beleid kansengelijkheid, die rust op de drie pijlers onderwijs, gezondheid en inkomen. In deze nota is één van de drie beleidsterreinen nader uitgewerkt. De uitwerking op de pijler onderwijs is vastgelegd in de Lokale Educatieve Agenda 2023-2026. De pijler gezondheid wordt in dit najaar 2023 nader uitgewerkt. Voor de pijler Inkomen is de planning om in begin 2024 de uitwerking gereed te hebben. Het samenhangend beleid moet uiteindelijk leiden tot een substantiële verbetering dat ieder kind de kans heeft om zijn gaven en talenten tot bloei te laten komen.

Ook geeft de nota Kansrijk Enschede 2023-2033 focus en kaders aan op bestaande en nieuwe activiteiten. Voorbeelden van bestaande activiteiten zijn o.a. inzet van een derde pedagogische medewerker op de voorschoolse educatie, extra inzet van IKC-wijkcoaches, naschoolse programma’s, huiskamers en naschoolse programma’s kinderopvang, VVE-arrangementen, deeltijd schakelklassen, intern begeleiders kinderopvang voor 0-4 jarigen en inzet van pedagogisch medewerkers in groep 1 en 2.

We investeren in nieuwe initiatieven die al bewezen hebben en een goede impact te hebben. Hierbij zetten we o.a. in op het stimuleren van taalontwikkeling en extra begeleiding van ouders van jonge kinderen, ook al tijdens de zwangerschap. Bij bestaande initiatieven gebeurt dit door periodieke evaluaties en het perspectief op doorontwikkeling. We brengen focus aan door gericht te investeren dicht bij het kind in de wijken, buurten en scholen die dit het hardst nodig hebben.

Kansengelijkheid is één van de speerpunten van het coalitieprogramma Samen trots op Enschede en staat op de raadsagenda. De procesregisseurs hebben de raad geadviseerd om twee focuspunten aan te brengen: de eerste 2000 dagen van het (ongeboren) kind en het samen leren van anderen op het gebied van kansengelijkheid. In deze nota omarmen we de nieuwe vorm van samenwerking en de focuspunten door het accent te leggen op de eerste 2000 dagen en de het samen willen leren van anderen op het gebied van kansengelijkheid.

2.1. Financiële keuzes maken we jaarlijks op integrale besluitvormingsmomenten.

Om de ambities uit de nota kansengelijkheid structureel te bewerkstellingen zijn er bestaande onderwijsmiddelen beschikbaar. Na het vaststellen van de uitgangpunten en ambities in deze nota worden jaarlijks de middelen die nodig zijn nader bepaald. Op die momenten wordt besloten in welk tempo we werken aan het doel.

Risico's

De besluitvorming bepaalt of de ambitie en uitgangpunten kunnen worden waargemaakt.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

In de nota Kansrijk Enschede 2023-2033 zijn ambities en doelen vastgelegd. Jaarlijks zal er, via een integrale afweging, in de zomernota of op andere besluitvormingsmomenten gekeken worden welke middelen nodig zijn voor bestaande en nieuwe activiteiten. We maken op die momenten de financiële keuzes. Ook bepalen we dan in welk tempo we werken aan het doel. Voor een deel van de ambities zijn bestaande onderwijsmiddelen beschikbaar.

Afweging en alternatieven

De nota Kansrijk Enschede 2023-2033 geeft de strategie aan op hoofdlijnen. Werkenderwijs zullen we de komende jaren regelmatig daarop bijsturen waar nodig op basis van de eigen ervaringen en inzichten uit andere gemeenten en wetenschap. Om de uitvoering van (alle) bestaande activiteiten te kunnen continueren en daarnaast een extra impuls te kunnen geven, zijn structureel extra middelen nodig. Het voorstel aan de raad is dit mee te nemen in de integrale afweging bij de Zomernota 2023.

Participatie

Het participatietraject van de Lokale Educatie Agenda en Kansrijk Enschede 2023-2033 met de kinderopvang- en onderwijspartners zijn gezamenlijk doorlopen. In dat kader zijn onder meer diverse bijeenkomsten met onderwijs, kinderopvang en raadsleden georganiseerd. In november 2022 is heeft er een flex-avond met de gemeenteraad plaatsgevonden over het thema Kansengelijkheid. Na twee inleidingen van experts zijn raadsleden en vertegenwoordigers van het college in gesprek gegaan met professionals uit het werkveld en ervaringsdeskundigen.

De Bewonersadviesraad Sociaal Domein (BAS) is vanaf de start van dit proces betrokken. Er is in een drietal bijeenkomsten gesproken over de kansengelijkheid op het gebied van gezondheid, onderwijs en inkomen.

Communicatie

Maatschappelijke partners, onderwijspartners, directe collega's en de Bewoners Advies Commissie (BAS) informeren we (individueel) over de inhoud van Kansrijk Enschede 2023-2033. Dit gebeurt via de gebruikelijke overlegstructuren. Ook is er een persbericht gepubliceerd.

Vervolg

De nota Kansrijk Enschede 2023-2033 bestaat uit drie beleidspijlers, onderwijs, gezondheid en inkomen. Via de LEA is de onderwijspijler nader uitgewerkt. In het najaar 2023 en voorjaar 2024 worden de vernieuwde bijdragen op het gebied van gezondheid en inkomen verwacht. De verwachting is dat in het najaar 2024 het hele speelveld op alle drie terreinen in samenhang is gebracht.

Bijlagen

- Nota Kansrijk Enschede 2023-2033
- Persbericht

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris,
E.A. Smit

de Burgemeester,
R.W. Bleker